

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/210/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7614202444
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slávka Zborovjanová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:7614202444.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Slávky Zborovjanovej a členiek JUDr. Zuzany Stolárovej a JUDr. Lenky Bowker, v spore žalobkyní 1./ A. B. C., D., nar. X.X.XXXX, E., F. XXXX/XX, 2./ D. G. C., H., nar. XX.X.XXXX, I. XXX/XX, E., právne zastúpený JUDr. Tatianou Vorobelovou, advokátkou, Košice, Bajzova 2, proti žalovaným 1./ J. J., nar. XX.X.XXXX, K. L. F., M. XXXX/XX, 2./ C. A., nar. XX.XX.XXXX, I. - N. F., N. F. XX, 3./ B. B., nar. X.X.XXXX, O. XX, 4./ P. H., I., toho času na neznámom mieste, zastúpená Slovenským pozemkovým fondom, IČO: 17 335 345, Bratislava, Búdkova 3555/36, 5./ M. F., Q. N., nar. XX.X.XXXX, K., D. XXX/XX, 6./ C. K., Q. F., nar. XX.X.XXXX, L., I. XXX/XXX, 7./ A. A., nar. XX.X.XXXX, I. - N. F., N. F. XXX, 8./ A. M. C., nar. XX.X.XXXX, K. L. F., J. L. XXXX/XX, 9./ D. B. Q., nar. X.X.XXXX, D. - K., R. XXXX/XX, 10./ Obec Henclová, IČO: 00 329 118, Nálepko, Henclová 50, 11./ A. B. G., nar. X.X.XXXX, C. - D., A. XXXX/XX, 12./ M. H., nar. X.XX.XXXX, K., S. XXXX/X, toho času bytom G. XX/XX, XXXX T., Q. Q., 13./ Slovenská republika, za ktorú koná Slovenský pozemkový fond, IČO: 17 335 345, Bratislava, Búdkova 3555/36, 14./ A. F., nar. X.X.XXXX, D., M. XXXX/X, žalovaní 1,2,3,5,6,7,8,9,11,12,14 zastúpení spoločným zástupcom - žalovaným v 10. rade, o odvolaní žalobcov proti rozsudku sp. zn. 10C/16/2014 z 20.7.2022, Okresného súdu Spišská Nová Ves

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok.

II. Žalovaným v 1. až 14. rade nepriznáva proti žalobkyniam v 1. a 2. rade náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej len súd) v poradí druhým rozsudkom žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zamietol a náhradu trov konania stranám nepriznal.

2.1. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že predmetom sporu je určenie vlastníckeho práva k parcelám podľa žalobného petitu, kedy žalobcovia svoje vlastnícke právo žiadali určiť titulom vydržania, poukazujúc na kúpno-predajnú zmluvu napísanú vo forme notárskej zápisnice na bývalom Štátnom notárstve v Spišskej Novej Vsi 23.2.1983.

2.2. Časť žalovaných vo vyjadreniach k žalobe súhlasili so žalobou žalobcov, resp. uviedli, že sa necítia byť kompetentní vyjadriť sa k uvedenej záležitosti pre neznalosť veci a okolností predaja vzhľadom na ich vek.

2.3. Svoj nesúhlas so žalobou vyjadrila žalovaná 2/ C. A., ktorá uviedla, že parcelu č. XX siahajúcu od potoku cez cestu a nad cestou tvoria dve časti, prvá časť parcely č. XX od cesty k potoku bola predaná spolu s dvorom a rodinným domom, čo od predaja užíva rodina C.. Druhá časť parcely č. XX, ktorá je nad cestou, nebola predaná, boli tam iní vlastníci, jej rodičia E. J. a U. J., ktorú druhú časť parcely č. XX spolu s dvorom a rodinným domom zdedila po svojich rodičoch.

2.4. Žalovaná 8/ (pôvodne označená ako žalovaná 10/) A. M. C. vo vyjadrení k žalobe (č.l. 43) oznámila, že uplatnený nárok žalobcov neuznáva, nakoľko dotknuté pozemky v roku 2006 riadne zdedila spoločne s bratrancami po zosnulom V. Q. (starý otec) a Q. Q., Q. W. (stará matka). Do doručenia žaloby nemala žiadnu vedomosť o tom, že v roku 1983 došlo k predaju rodinného domu a pozemku.

2.5. Žalovaný 14/ ako právny nástupca pôvodnej žalovanej 12/ A. F., Q. W. vo svojom vyjadrení k žalobe (č.l. 455) uviedol, že predmetom dedičského konania po jeho mame neboli pozemky v k.ú. I. (pôvodné k.ú. N. D.). O tomto majetku jeho mamy nemal vedomosť a dozvedel sa až z tohto súdneho konania. K predmetu sporu a skutkovým okolnostiam nadobudnutia vlastníctva k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom podanej žaloby sa nemôže vyjadrovať a potvrdzovať držbu, pretože nemá na to potrebnú vedomosť, necháva to na konajúci súd. Žalovaný namietol argumentáciu žalobcov a uviedol, že nehnuteľnosti ostali zapísané v stave pozemnoknižnom a nedostali sa do nového stavu katastrálneho, až pri vykonaní ROEP v k.ú. a toto nemôže byť relevantným dôkazom podporujúcim prezentovaný názor žalobcov, že vtedajší vlastníci nehnuteľnosti, medzi inými aj jeho mama a jej rodina v minulosti vykonávali právne zmeny s nehnuteľnosťami, ktoré z finančných dôvodov tieto zmeny nepreviedli do pozemkovej knihy. Podľa jeho názoru sa pozemky vlastnícky patriace jeho mame dostali do oplotenej výmery pozemkov žalobcov na základe vykonania ROEP v k.ú. I. v roku 1997.

2.6. Žalovaný 9/ D. B. Q. vo vyjadrení k žalobe a v priebehu konania uviedol (č.l. 115), že po bližšom skúmaní notárskej zápisnice z 23.2.1983 zistil, že predávajúci previedli len svoje spoluvlastnícke podiely zapísané v pozemkovej knihe, a podľa týchto dokladov boli vlastníckmi podielu 1/2. Taktiež pričlenenie vlastníckych podielov pôvodných žalovaných A. F., Q. E. a B. E., Q. E., ktorých podiely sú zapísané na LV č. XXX ako diel 13 a 14 je v rozpore so zákonom a bez právneho titulu. Uvedené nehnuteľnosti nie je možné vydržať bez právneho titulu uzavretia zmluvy darovacej, kúpnej, nakoľko neznámi vlastníci nehnuteľnosť nadobudli dedením v roku 1950 a písomná forma s intabulačným princípom zápisu do pozemkovej knihy bola nevyhnutná už od založenia prvej ČSR v roku 1918 a platila do roku 1964. Pokiaľ žalobcovia neunesli bremeno dokazovania, že sú oprávnenými bona fide užívateľmi, stávajú sa detentormi a ich užívanie je len ako nájom bez kúpnej alebo darovacej zmluvy, nakoľko vlastnícke právo sa nepremlčuje. Preto žalovaný dôrazne protestoval, aby majetok, ktorý má pripadnúť Slovenskej republike bol bez právneho titulu pričlenený do súkromného vlastníctva fyzickej osoby. Žaloba o vydržanie je bezpredmetná, nakoľko nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu ako i vo vlastníctve obce nie je možné bez právneho titulu vydržať a ani odvolávka sa na vodný tok a presuny toku v tomto prípade nezakladajú nový právny vzťah tým, že došlo k zmene koryta toku. Žiadal, aby sa súd zaoberal predbežnou otázkou, či žalovaní sú výlučnými vlastníckmi nehnuteľností, nakoľko podľa jeho vedomostí rodina H. vlastnila len 1/2, zadnú časť a prednú časť patrila jeho právnym predchodcom, ktorí svoj diel nikdy neodpredali. Jeho starí rodičia vlastnili podiel z domu. Žaloba by mala byť zamietnutá aj z toho dôvodu, že on ako spoluvlastník vedený na LV č. XXX nadobudol minimálny podiel, avšak tento žalobcom nikdy neodpredal, a preto nesúhlasí s tým, aby súd uznal vlastnícke právo žalobcov vydržaním.

2.7.1K žalobe sa vyjadril aj Slovenský pozemkový fond ako zástupca Slovenskej republiky žalovaného 13/ (ďalej len SPF), resp. zástupca neznámych vlastníckov (č.l. 47), ktorý navrhol žalobu zamietnuť. Tvrdenia žalobcov uvedené v návrhu na začatie konania nie sú v súlade so zápismi v pozemkovej knihe, v listoch vlastníctva, s grafickou identifikáciou a so skutočnosťami uvedenými v kúpnej zmluve spísanej vo forme notárskej zápisnice č. L. XX/XX a L. XXX/XX.

2.7.2SPF ďalej namietal označenie pôvodných žalovaných pod č. 5,6,4.

2.7.3Pozemok, ktorý reálne užívajú žalobcovia a v tomto konaní žiadajú priznať vlastnícke právo k nemu, je predmetom kúpnej zmluvy z 23.2.1983, totožný len v časti. Predávajúci pôvodnú pozemnoknižnú parcelu č. XX formálne predali celú, ale v skutočnosti previedli z nej len časť zodpovedajúcu parcele registra „E“ č. XX záhrady o výmere 202 m² zapísané na LV č. XXX k.ú. I. – v súčasnosti vo vlastníctve žalobcov. Druhú časť pôvodnej pozemnoknižnej parcely č. XX (v súčasnosti časť parcely registra „C“ č. XXX) dodnes užívajú právni nástupcovia H. (pani C. A., Q. J., dcéra U. J., Q. H.). Hranicu medzi dvoma rozdelenými časťami pôvodnej parcely č. XX tvorila cesta, podľa informácie obce Henclová vybudovaná v roku 1960. Žalobcovia však užívajú úplne iný pozemok – v súčasnosti tvorený parcelami registra „E“ č. XX, X. XX, X. XX, X. XXX/X, X. XXX/X, X. XXX/X P. X. XXX/X. Čo v skutočnosti mali v úmysle H. predať žalobcom, sa možno len domnievať, každopádne tvrdenie o reálnej delbe v tomto prípade nemá opodstatnenie.

2.7.4Predávajúci boli a dodnes sú podielovými spoluvlastníkmi aj ďalšej parcely, ktorú dnes užívajú žalobcovia a je predmetom tohto konania. Jedná sa o parcelu registra „E“ č. XX o výmere 129 m² zapísanú na LV č. XXX k.ú. I., pôvodne to bola pozemnoknižná parcela č. XX/X o výmere 49 štvorcových siah, zapísaná na PKV č. XXX k.ú. N. F. v podielovom spoluvlastníctve predávajúcich a P. H. v 1/4.

Podobne aj pri parcele registra „E“ č. XX zastavané plochy a nádvoria o výmere 181 m² zapísanej na LV č. XXX k.ú. I. je podielovou spoluvlastníčkou C. A., Q. J., ktorá svoj podiel nadobudla v dedičskom konaní po svojich právnych predchodcov.

2.7.5 Parcele registra „E“ č. XXX/X, XXX/X a XXX/X boli prirodzeným pokračovaním parciel registra „E“ č. XXX/X, XXX/X, XXX/X a XXX/X až do obdobia, kým sa potok v priebehu rokov nepresunul medzi nich zo svojho pôvodného koryta, ktoré tvorilo prirodzenú hranicu medzi pozemkami rodiny E. a H.. To, že sa potok presunul, v dôsledku čoho sa zväčšil pozemok H., neznamenalo automaticky aj prevod vlastníckeho práva k pričleneným pozemkom. Žalobcovia aj uvádzajú, že U. J. mala zdediť podiel po B. E., ktorého opatrovala do smrti, ale k dedeniu nedošlo. To znamená, že H. si boli vedomí toho, že nevlastnia pozemok v takom rozsahu, ako ho zachytil geometrický plán z 19.1.1982 vyhotovený Geodéziou, n.p. Prešov, ktorý zachytil len reálny stav užívania, čo potvrdzuje aj vyjadrenie žalobcov. Predávajúci evidentne predali aj to, čo v skutočnosti nevlastnili. Určite nemohli previesť vlastnícke právo ani k parcele reg. „E“ č. XXX/X vo vlastníctve obce ani k parcele reg. „E“ č. XXX/X, ktorá je v podielovom spoluvlastníctve viacerých osôb, medzi iným aj štátu.

2.7.6 Predávajúci z pozemkov, ktoré reálne vlastnili, predali len pozemnoknižnú parcelu č. XX, ktorá v rozsahu parcely reg. „E“ č. XX je už vo vlastníctve žalobcov. Z predmetu kúpnej zmluvy si žalobcovia môžu nárokovat' maximálne časť súčasnej parcely reg. „C“ č. XXX (v rozsahu PK parcely č. XX) vo vlastníctve C. A., Q. J., pretože túto parcelu formálne naozaj kúpili.

2.8. Súd vec právne posúdil podľa § 133 ods.1, § 134 ods.1 OZ a prvým rozsudkom z 24.3.2017, I. určil, že do bezpodielového spoluvlastníctva žalobcov C. P. D., Q. C., nar. XX.X.XXXX a C. G., Q. K., nar. XX.X.XXXX, obaja bytom XXX XX E., I. XX patria parcely KN-C v katastrálnom území I. označené na geometrickom pláne č. XXXXXXXX-X/XXXX, vyhotoveného dňa 23.3.2015 geodetom J. Q., I. XXX, IČO 34 605 043, overeného Okresným úradom Gelnica, katastrálny odbor, dňa 1.4.2015, ako pozemok parcelné číslo KN-C XXX/X záhradu o výmere 139 m², pozemok parcelné číslo KN-C XXX/X záhrada o výmere 21 m² a pozemok parcelné číslo KN-C XXX/X zastavaná plocha o výmere 366 m²; v podiele 1/1, II. žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania, III. geometrický plán je súčasťou rozsudku.

2.9. Žalovaní rozsudok napadli včas podaným odvolaním a krajský súd uznesením 5Co/358/2017 z 26.2.2018, zrušil rozsudok z dôvodu procesných pochybení, keď súd nedostatočne ustálil okruh účastníkov na strane žalovaných.

2.10. Po vrátení veci a doplnení dokazovania súd uviedol, že naliehavý právny záujem žalobcov na určovacej žalobe je daný jej spôsobilosťou byť podkladom pre zmenu zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľnosti tak, aby zodpovedal skutočnému stavu.

2.11. Po vykonanom dokazovaní mal súd preukázané, že žaloba o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam je neopodstatnená.

2.12. Súd žalobu zamietol s poukazom na to, že táto v zmysle žalobného petitu nekorešponduje s obsahom kúpnej zmluvy, a to vo vzťahu k určeniu vlastníckeho práva v pôvodnej PKV XX katastrálneho územia I., ale žalobcovia sa dožadujú určenia vlastníckeho práva vydržaním k iným nehnuteľnostiam, ku ktorým však nepreukázali jednu z podstatných náležitostí pre splnenie inštitútu vydržania, a to právny titul. Žalobcom nesvedčí žiadny právny titul nadobudnutia vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti napriek tomu, že vykonávali vo vzťahu k tejto nehnuteľnosti po dlhú dobu mnohé práva a povinnosti, ktoré tvoria obsah práva vlastníckeho, ale od začiatku vedeli, že nadobudli vlastnícke právo len k pôvodnej PKV XX katastrálneho územia I.. Predávajúci z pozemkov, ktoré reálne vlastnili, predali len pozemnoknižnú parcelu XX, ktorá v rozsahu parcely registra E č. XX je už vo vlastníctve žalobcov. Z predmetnej kúpnej zmluvy si žalobcovia môžu nárokovat' maximálne časť súčasnej parcely registra C č. XXX v rozsahu PK parc. č. XX vo vlastníctve C. A., Q. J., pretože túto parcelu formálne naozaj kúpili, avšak táto parcela predmetom sporu nebola. Na základe týchto skutočností súd žalobu ako neopodstatnenú zamietol.

2.13. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a náhradu trov konania súd stranám nepriznal s odôvodnením, že úspešní žalovaní si náhradu trov konania neuplatnili, na čom nič nemení súhlasné stanovisko spoločného zástupcu žalovaných obce Henclová.

3.1. Rozsudok napadli včas podaným odvolaním žalobcovia vo všetkých jeho výrokoch z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP namietajúc, že súd prvej inštancie zamietol žalobu v podstate na základe toho, že nehnuteľnosti kúpili od nevlastníkov poukazujúc na zásadu, že nikto nemôže previesť na iného viac práv než sám má, preto nemohli nadobudnúť vlastníctvo vydržaním.

3.2. Súd sa dôkladne nezaoberal výkladom prejavu vôle zmluvných strán pred uzavretím kúpnej zmluvy a po jej uzavretí. Pri uzavretí kúpnej zmluvy vo forme notárskej zápisnice z 23.2.1983 ich štátna

notárka ubezpečila, že je všetko v poriadku, trvala na predložení potvrdenia MsNV Henclová o užívaní parciel po reálnej delbe - potvrdenie zo 6.1.1983. Dobromyseľnosť ich ako účastníkov kúpnej zmluvy bola potvrdená reálnou delbou spoluvlastníckeho práva, ktorej sa zúčastnili právni predchodcovia predávajúcich ešte v roku 1918 a bola umocnená aj preukázaním povolenia k postaveniu predmetného rodinného domu v roku 1928. Od reálnej delby v roku 1918 aj počas ich užívania nebolo nikdy nikým spochybňované, že im tieto parcely patria. Ako nadobúdatelia boli v dobrej viere, že kupujú predmetné nehnuteľnosti od vlastníkov.

3.3.V čase kúpy predmetných nehnuteľností žiaden potok cez nehnuteľnosti neprechádzal, ten bol ešte pred rokom 1920 odvedený. Iste by nekúpili potok, lebo vedía, že vodné toky patria do vlastníctva štátu.

3.4.V priebehu konania argumentovali nadobudnutím vlastníctva nehnuteľnosti matkou predávajúcich, nebohrou I. H., od potoka k ceste, dlhodobým užívaním od roku 1918 počas platnosti uhorského občianového práva, ktorú doplnili o judikatúru - rozhodnutie NS SSR 6Cz/8/70, Výber 4/1971, sp.zn. 10C/78/81, rozhodnutie NS SSR 1Cz/140/71 a rozhodnutie NS SSR uverejnené vo Výbere 27/1972, rozsudok NS SR sp.zn. 2Cdo/207/2005, 5Cdo/68/2008.

3.5.Žalobcovia vytkli súdu, že sa nezaoberal výkladovým pravidlom obsiahnutým v § 35 ods.2 OZ, ako aj nevychádzal z interpretačných pravidiel zakotvených v čl. 5 Princípov európskeho zmluvného práva (PECL), ktoré sú založené najmä na zásade, že zmluva sa musí vykladať v súlade so spoločným úmyslom strán, a to aj vtedy, ak sa tento úmysel odlišoval od doslovného významu slov použitých v zmluve. Pri výklade zmluvy sa berie tiež ohľad na vonkajšie okolnosti, za ktorých bola zmluva uzavretá vrátane predbežných dohôd, správaním sa strán vrátane správania sa po uzavretí zmluvy, dobrá viera a poctivosť.

3.6.Z predložených dokumentov, z ich vyjadrení a vyjadrení žalovaných najmä S. N. vyplýva, že s predávajúcimi rokovali pred podpisom kúpnej zmluvy, k registrácii štátnej notárke predložili geometrický plán i znalecký posudok, t.j. s predávajúcimi sa dohodli na predmete kúpnej zmluvy, ktorý bol vyznačený na predmetnom geometrickom pláne a bol medzi predávajúcimi a kupujúcimi nesporný, vymedzený aj v znaleckom posudku, t.j. dohodli sa na podstatných náležitostiach kúpnej zmluvy. Kúpnu cenu vyplatili predávajúcim, predmet kúpnej zmluvy bol oplotený, pozostával z dvora, zo záhrady a pozemku, na ktorom stál rodinný dom, ktoré prevzali do užívania a do dnešného dňa takto nehnuteľnosť, ako ju pred uzavretím kúpnej zmluvy prevzali, užívajú.

3.7.Uvedené nehnuteľnosti - parcely nadobudli kúpnu zmluvou v dobrej viere, že ich kupujú od vlastníkov. Predávajúci ich presvedčili potvrdením MNV Henclová zo 6.1.1983, a to nielen ich, ale aj štátnu notárku. Vzhľadom na okolnosti uzatvárania kúpnej zmluvy preukázali dobromyseľnosť, t.j. že nadobudli predmetné parcely v dobrej viere na základe právneho titulu, ktorým je kúpna zmluva, a vydržacia doba 10 rokov im uplynula najneskôr k 1.1.2002 v zmysle OZ účinného dňom 1.1.1992.

3.8.Žalobcovia ďalej uviedli, že zo zásady nikto nemôže na iného previesť viac práv než má sám, existujú zákonom prezumované výnimky, avšak z ich ústnych a písomných prednesov v tomto konaní vyplýva, že nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam skutkovo i právne argumentovali vydržaním, nie na základe dobrej viery ako originálneho spôsobu vydržania.

3.9.V priebehu konania aj v odvolaní poukazujú na ich stanovisko z 19.3.2015, kedy rozviedli okolnosti uzatvárania zmluvy a podľa ich názoru vstúpili do držby v roku 1983 na základe zmluvy o prevode nehnuteľností registrovanej Štátnym notárstvom, a preto so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere mali za to, že sú vlastníckymi nehnuteľností. Za predmet kúpy zaplatili predávajúcim dohodnutú kúpnu cenu. Nikto z obce ani len náznakom ich neupozornil, že niečo nie je v poriadku, a to ani po celú dobu užívania nehnuteľností. Každý v obci ich má za vlastníkov. Žalobu o určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam vydržaním podali preto, aby uviedli do súladu dlhodobý faktický stav so stavom právnym, čím preukázali aj naliehavý právny záujem na podaní určovacej žaloby, vtedy ešte platného § 80 písm. c/ O.s.p.

3.10.Právnomu názoru súdu prvej inštancie, že nie je možné nadobúdať vlastnícke právo k nehnuteľnosti od nevlastníka, a teda prelomiť zásadu, že nikto nemôže na iného previesť viac práv než má, oponujú (aj keď to nie je ich prípad) právnym názorom obsiahnutým v uznesení Ústavného súdu SR I. ÚS 50/2010 z 10.2.2010 o tom, že nemožno vylúčiť situáciu, keď proti princípu ochrany práv pôvodného vlastníka bude pôsobiť princíp ochrany dobrej viery nového nadobúdateľa.

3.11.Na základe uvedeného v kontexte viacerých procesných pochybení pri hodnotení dokazovania a nevyvážení hodnotenia skutkového stavu, pri nesprávnom právnom posúdení, nesprávnej právnej interpretácii právnych predpisov žalobcovia sú toho názoru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie nemôže obstáť, pretože netvorí základ pre spravodlivé rozhodnutie o ich nároku na určenie vlastníctva.

4.V doplnení dôvodov odvolania žalobcovia zdôraznili, že nesúhlasia s názorom súdu prvej inštancie o tom, že nepreukázali právny titul potrebný k inštitútu vydržania. Žalobcovia citovali z nálezů Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 484/2018 a rozsudku NS SR sp.zn. 5Cdo/87/2010 a to „že v prípade, ak zmluva je neplatná pre vadu, o ktorej nemohol nadobúdateľ pri zachovaní obvyklej opatrnosti vedieť alebo ak tu výnimočne titul vôbec nie je, nadobúdateľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že tu titul je, stane sa nadobúdateľ veci oprávneným držiteľom a pri splnení ďalších podmienok ju vydrží.“ So zreteľom na všetky okolnosti v dobe, keď vstupovali v dobrej viere, že sú vlastníci predmetných nehnuteľností označených v žalobnom návrhu a že právny titul na nadobudnutie vlastníckeho práva majú, mali dôveru v právny úkon štátu, štátna notárka nemala pochybnosti o vlastníckom práve predávajúcich, dokonca ich ubezpečila, že je všetko v poriadku, mali právny titul k nadobudnutiu vlastníctva, a to kúpnu zmluvu uzatvorenú podľa vtedajších právnych predpisov. Dobromyseľnosť bola umocnená aj stavebným povolením na rodinný dom. Žalobcovia ďalej poukázali na rozhodnutie Cpj 69/83 z 30.3.1982, Pls NS ČSSR IV. str. 161, citujúc: „súd určil, že žalobca je vlastníkom parcely, ktorá len nedopatrením nebola uvedená v kúpnej zmluve, hoci podľa účastníkov tiež bola predmetom kúpy a žalobcovia ju odvtedy pokojne a nerušene užívajú, kúpnu cenu zaplatili, preto súd ustálil, že žalobca nadobudol k tejto nehnuteľnosti vlastníctvo vydržaním.“ Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie neposkytol súdnu ochranu, naopak, túto odmietol a nespĺnil si povinnosť zohľadňovať špecifické okolnosti a individuálne súvislosti každého konkrétneho prípadu tak, aby bolo dosiahnuté spravodlivé vyriešenie veci.

5.Vo vyjadrení k odvolaniu Slovenský pozemkový fond uviedol, že sa stotožňuje s výrokmi rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves, nemá námietky voči odôvodneniu napádaného rozsudku, súd dostatočne objektívne a v súlade s právnymi predpismi a platnou judikatúrou v rozhodnom čase vyhodnotil všetky relevantné skutočnosti, a preto navrhol odvolaciemu súdu zamietnuť odvolanie a potvrdiť rozhodnutie súdu prvej inštancie. Alternatívne pre účely odvolacieho konania SPF uviedol, že v merite veci zotráva na svojich predošlých písomných a ústnych vyjadreniach v konaní prvej inštancie, v zmysle ktorých navrhol žalobu zamietnuť, najmä z dôvodu nesplnenia hmotnoprávnych podmienok pre vydržanie vlastníckeho práva.

6.Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podali žalobcovia v zákonnej lehote, preskúmal rozsudok podľa § 379 a § 380 ods.1 CSP, ako aj konanie mu predchádzajúce a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP) rozsudok v zmysle § 387 ods.1,2 CSP ako vecne správny potvrdil.

7.1.Žalobkyne v odvolaní uplatnili odvolacie dôvody podľa § 365 ods.1 písm. f) a h) CSP.

7.2.Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f) CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam.

7.3.Žalobkyne uplatnili odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. h) CSP, ktorým je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania).

8.Predmetom konania po súdom pripustených zmenách žalobného návrhu je I. určenie, že do dedičstva po nebohom poručiteľovi P. C., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX patria parcely KN-C v katastrálnom území I., označené na geometrickom pláne č. XXXXXXXX-X/XXXX, vyhotoveného 23.3.2015 geodetom J. Q., I. XXX, IČO: 34 605 043, overeného Okresným úradom Gelnica, katastrálny odbor, 1.4.2015, ako pozemok parc. č. KN-C XXX/X záhrada o výmere 139 m², pozemok parc. č. KN-C XXX/X záhrada o výmere 21 m² a pozemok parc. č. KN-C XXX/X zastavaná plocha o výmere 366 m² v podiele 1/2 a II. určenie, že do výlučného vlastníctva D. G. C. H. Q. K., nar. XX.X.XXXX, bytom E., I. XXX/XXX patria vyššie špecifikované parcely v podiele 1/2-ca.

9. Vecná legitímácia ako základný predpoklad úspešnosti žaloby je stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jeden účastník civilného sporového konania (žalobca) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (je aktívne vecne legitimovaný) a účastník na opačnej procesnej strane (žalovaný) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitimovaný). Vecnú legitímáciu v konaní o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, má ten, kto je zúčastnený právneho vzťahu alebo práva, o ktoré v konaní ide (uznesenie NS SR z 31. januára 2011 sp.zn. 5 MCdo 1/2010). Vecná legitímácia vyplýva z hmotného práva, má ju ten, kto je podľa hmotného práva nositeľom uplatneného práva alebo povinnosti (aktívna, pasívna). Záver súdu o tom, že strana v konaní nie je vecne legitimovaná, predstavuje otázku spadajúcu pod právne posúdenie veci.

10. V rozhodnutí z 30.05.2011, sp. zn. 1 Cdo 183/2009 Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že „o žalobe na určenie, že tá-ktorá vec (právo) patrí do dedičstva po poručiteľovi rozhodne súd v sporovom konaní, účastníkmi ktorého (buď ako žalobcovia alebo žalovaní) sú všetci dedičia. Žaloba na určenie predmetu dedičstva je rozhodovacou praxou súdov považovaná za prípustný prostriedok riešenia sporov o tom, či určitá vec (právo) patrí do dedičstva (obdobný právny názor zaujal už Najvyšší súd Slovenskej republiky napr. v uznesení z 28.09.2006 sp. zn. 3 Cdo 178/2006). Pritom pre takéto sporové občianske súdne konanie treba všetkých účastníkov konania o dedičstve považovať za nerozlučných spoločníkov (pozri tiež R 49/82 alebo R 65/2003, 3 Cdo 178/2006, 3 Cdo 222/2010, 3 Cdo 197/2010, 4 Cdo 120/2009, 2 Cdo 45/2008).“

11. Predmetná právna otázka tak bola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená, a to tým spôsobom, že v spore o určenie, že tá-ktorá vec (právo) patrí do dedičstva po poručiteľovi, musia byť účastníkmi (stranami sporu - buď ako žalobcovia alebo žalovaní) všetci dedičia poručiteľa. Dovolací súd tu vychádzal z názoru, že až do vypořádania dedičstva sú ohľadom takejto veci všetci dedičia považovaní za vlastníkov tejto veci (celého majetku patriaceho do dedičstva), pričom ich dedičský podiel vyjadruje mieru, akou sa podieľajú na právach a povinnostiach voči iným osobám, a preto majú postavenie tzv. nerozlučných spoločníkov (v súčasnosti nútené procesné spoločenstvo podľa § 78 CSP).

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky v ustálenej judikatúre už poukázal na to, že určovací návrh spočívajúci v tom, že vec (hnuteľná alebo nehnuteľná) patrí do dedičstva po poručiteľovi, a teda že ju poručiteľ vlastnil v okamihu svojej smrti, môže uplatňovať (je vecne legitimovaný) len ten, koho práv a povinností sa takéto určenie týka. Takouto osobou môže byť len ten, kto je poručiteľovým dedičom, prípadne jeho právnym nástupcom.

13. Keďže konanie o určenie vlastníckeho práva, ako aj konanie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva, je konaním o určenie práva (vlastníckeho práva k majetku), stranami sporu sú žalobcovia, ktorí tvrdia, že im svedčí vlastnícke právo vo vzťahu k spornej nehnuteľnosti, a na druhej strane sú to osoby, ktoré ich vlastnícke právo popierajú, pretože sú ako vlastníci evidovaní v katastri nehnuteľností v čase vyhlásenia rozhodnutia súdu. Je tomu tak preto, že rozhodnutie súdu vydané v tomto konaní bude mať za následok zmenu zápisu vlastníka spornej nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností (§ 5 ods.2 v spojení s § 34 ods.1 zákona č. 162/1995 Z.z. katastrálny zákon) a zasiahne tak do právnej sféry evidovaného vlastníka, ktorého právo v dôsledku súdneho rozhodnutia zanikne. Nositeľmi práv a povinností, o ktorých ide v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, t.j. vecne legitimovanými subjektmi sú teda tí, ktorí deklarujú, že im svedčí skutočné vlastnícke právo k nehnuteľnosti a na druhej strane tí, ktorí sú fakticky ako jej vlastníci zapísaní v katastri nehnuteľností (viď rozhodnutie NS SR sp. zn. 5 Cdo 99/2013).

14. S poukazom na vyššie uvedené pre posúdenie pasívnej legitímácie žalovaných bolo rozhodujúce skutkové zistenie, či nehnuteľnosti, ku ktorým sa žalobkyne domáhali určenia vlastníckeho práva (oboma výrokmi), boli v čase rozhodovania odvolacieho súdu vo vlastníctve (spoluvlastníctve) osôb, od ktorých žalobkyne odvodzovali svoje nároky (t.j. vo vlastníctve žalovaných 1/ až 14/).

15. Ak na jednej strane sporu vystupuje viac subjektov, hovoríme o procesnom spoločenstve, o tzv. subjektívnej kumulácii v civilnom procese. Táto môže vzniknúť už podaním žaloby, keď žalobu podá viac subjektov na strane žalobcu alebo žalobca v žalobe žaluje viac subjektov na strane žalovaného, alebo až počas konania postupom podľa 79 CSP (pristúpenie ďalšieho subjektu do konania) alebo § 166 CSP (spojenie vecí). Zákon rozlišuje procesné spoločenstvo samostatné (pozri § 76 CSP), nerozlučné spoločenstvo (pozri § 77 CSP) a nútené spoločenstvo (pozri § 78 CSP). O nútené procesné

spoločenstvo ide vtedy, keď hmotnoprávna vecná legitímácia svedčí v spore viacerým subjektom, a teda ak je z hľadiska hmotného práva potrebné a nevyhnutné, aby žalobu uplatnilo viacero subjektov spoločne, alebo ak je pre úspech v spore nevyhnutné žalovať viacero subjektov. Ak súd zistí, že nie je splnená podmienka účasti všetkých subjektov právneho vzťahu, žalobu zamietne (súd nemôže návrhu vyhovieť pre nedostatok vecnej legitímácie vyplývajúcej z hmotného práva). Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu (ex offa) a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania (strán sporu) nenamieta.

16.V prípade žaloby o určenie vlastníctva alebo o určenie, že vec patrí do dedičstva, tak musia byť účastníkmi civilného procesu na strane žalovaného všetci katastrálni vlastníci, resp. ich právni nástupcovia. Ide o tzv. nútené procesné spoločenstvo zmysle § 77 CSP. Súd žalobu (bez ďalšieho) zamietne, ak nie je splnená podmienka účasti všetkých týchto subjektov v spore (§ 78 ods.2 CSP). Neoznačenie všetkých subjektov núteného spoločenstva je teda samé osebe dôvodom zamietnutia žaloby.

17.Odvolací súd pred meritorným preskúmaním rozsudku v korelácii na žalobný petit a v ňom špecifikované parcely pristúpil k posúdeniu vecnej legitímácie strán sporu, a to tak aktívnej aj pasívnej.

18.Z obsahu spisu, konkrétne z Geometrického plánu č. zákazky XXX-X-XXXX-XXX-XX vyhotoveného Geodéziou n.p. Prešov overeného Krajskou správou geodézie a kartografie v Košiciach, Stredisko geodézie Spišská Nová Ves na vlastnícke vysporiadanie parciel XXX/X, XXX/X (č.l. 163) vyplynulo, že uvedené parcely vznikli nasledovne:

- PKV č. XXX/ LV č. XXX: z pôvodnej parcely č. XX o výmere 543 m² lúka bol odčlenený diel a) o výmere 200 m²,
- PKV č. XXX/ LV č. XXX: z pôvodnej parcely č. XX/X o výmere 199 m² lúka bol odčlenený diel b) o výmere 107 m² a diel c) o výmere 92 m²,
- PKV č. XXX/ . . : z pôvodnej parcely č. XX/X o výmere 199 m² lúka bol odčlenený diel d) o výmere 199 m²,
- PKV č. XXX/ LV č. XXX: z pôvodnej parcely č. XXX o výmere 780 m² lúka bol odčlenený diel g) o výmere 12 m²,
- PKV č. XXX/ . . : z pôvodnej parcely č. XXX o výmere 1395 m² lúka bol odčlenený diel h) o výmere 121 m²,
- PKV č. XXX/ LV č. XXX: z pôvodnej parcely č. XXX/X o výmere 101 m² lúka bol odčlenený diel i) o výmere 18 m²,
- PKV č. XXX/ . . : z pôvodnej parcely č. XXX/X o výmere 97 m² lúka bol odčlenený diel j) o výmere 2 m²,
- neknihovaná PKV/LV: z pôvodnej parcely č. XXXX o výmere 9832 m² potok bol odčlenený diel f) o výmere 12 m² a diel e) o výmere 35 m²,

s tým, že diely a), b), f), g) h) mali tvoriť novovzniknutú parcelu č. XXX/X o výmere 501 m² záhrada a diely c), d), i), j), e) mali tvoriť novovzniknutú parcelu č. XXX/X o výmere 346 m² zastavané plochy a nádvorcia.

19.Z PKV č. XXX k.ú. N. F. z 22.9.1981 (v spise Štátneho notárstva v Spišskej Novej Vsi sp. zn. L. XX/XX, L. XXX/XX) vyplýva, že parcela č. XX o výmere 151 siah, dom čp. XX dvor a záhrada boli vo vlastníctve U. H. Q. B. v podiele 3/6 titulom kúpy (X.XXXX XXXX čd. XXXX), U. J. Q. H. v podiele 1/6, maloletej S. H. v podiele 1/6 a maloletého P. H. v podiele 1/6.

20.Z PKV č. XXX k.ú. N. F. z 1.12.1982 (č.l. 73l) vyplýva, že parcely č. XX/X, XXX/X boli vo vlastníctve S. B. Q. C. v podiele 7/14, I. H. v podiele 1/14, A. B. v podiele 1/14, J. B. v podiele 1/14, J. B. v podiele 1/14, H. B. v podiele 1/14, P. B. v podiele 1/14, B. B. v podiele 1/14 a maloletého G. B. v podiele 1/14.

21.Z PKV č. XXX k.ú. N. F. z 1.12.1982 (č.l. 73p) vyplýva, že parcely XX/X, XXX/X boli vo vlastníctve maloletej P. H. v podiele 1/4, U. J. Q. H. v podiele 1/4, maloletej S. H. v podiele 1/4 a maloletého P. H. v podiele 1/4.

22.Z PKV č. XXX k.ú. N. F. z 1.12.1982 (č.l. 73o) vyplýva, že parcela č. XXX bola vo vlastníctve I. W. Q. K. v podiele 5/10, I. R. Q. W. v podiele 1/10, Q. Q. Q. W. v podiele 1/10, U. M. Q. W. v podiele 1/10, A. F. Q. W. v podiele 1/10, B. W. v podiele 1/10.

23.Z PKV č. XXX k.ú. N. F. z 1.12.1982 (č.l. 73r) vyplýva, že parcela č. XXX bola vo vlastníctve B. E. mladšieho v polovici a A. E. Q. A. v polovici titulom kúpy /XX.X.XXXX čd. XXX/.

24.V konaní žalobcovia odkazovali na existenciu Znaleckého posudku č. XXX – XX/XXXX z 26.11.1982 vyhotoveného na základe objednávky P. H. za účelom odpredaja nehnuteľnosti súkromnej osobe. Znalec v posudku konštatoval, že vlastníckmi sú a./I. J. Q. H. /XX.XX.XXXX/ v podiele 7/24, b./ B. H. /XX.X.XXXX/ v podiele 3/24, c./ S. N. Q. H. /XX.XX.XXXX/ v podiele 7/24, d./ P. H. /XX.X.XXXX/ v podiele 7/24. Podkladmi na vypracovanie posudku boli: a./ Výpis z evidencie nehnuteľnosti a listu vlastníctva č. XXX kat. územie I. /N. F./, b./ Rozhodnutie štátneho notárstva v Sp. Novej Vsi Y./XX-XX z 26.1.1981, c./ Vyhláška Slov.cen.úradu a min.financií SSR č. 47/1969 Zb. z 13.5.1969. V časti B./ boli ocenené: rodinný dom, maštal, dreváreň, senník, plot uličný, plot dvorný, trvalé porasty, pozemok podľa predloženého geometrického plánu parcely č. XXX/X a XXX/X, a to spolu na sumu 31.305,- Kčs.

25.Geometrickým plánom č. XXXXXXXX-X/XXXX, vyhotoveným 23.3.2015 geodetom J. Q., I. XXX, IČO: 34 605 043, overeným Okresným úradom Gelnica, katastrálny odbor (č.l. 364) boli konkretizované novovytvorené parcely, ktoré sú predmetom konania a tieto vznikli z parcel zapísaných na liste vlastníctva č. X (parcela KN-E č. XXX/X o výmere 70 m² vodná plocha), na liste vlastníctva č. XXX (parcela KN-E č. XX o výmere 171 m² zastavaná plocha a nádvorie, parcela KN-E č. XX/X o výmere 66 m² orná pôda, parcela KN-E č. XXX/X o výmere 31 m² orná pôda), na liste vlastníctva č. XXX (parcela KN-E č. XXX/X o výmere 21 m² orná pôda), na liste vlastníctva č. XXX (parcela KN-E č. XXX/X o výmere 140 m² orná pôda), na liste vlastníctva č. XXX (parcela KN-E č. XX o výmere 129 m² trvalý trávnatý porast, parcela KN-E č. XX/X o výmere 27 m² orná pôda) v k.ú. I..

26.V liste vlastníctva č. X k.ú. I. (č.l. 368) je ako vlastník parcely KN-E č. XXX/X o výmere 70 m² vodná plocha zapísaná Obec Henclová – žalovaný 10/ s podielom 1/1.

27.V liste vlastníctva č. XXX k.ú. I. (č.l. 365) sú ako podieloví spoluvlastníci parcely KN-E č. XX o výmere 171 m² zastavaná plocha a nádvorie, parcely KN-E č. XX/X o výmere 66 m² orná pôda, parcely KN-E č. XXX/X o výmere 31 m² orná pôda zapísaní

- žalovaný 1/ J. J. – právny nástupca pôvodnej žalovanej 1/ P. J. so spoluvlastníckym podielom 12/14 (uznesením sp. zn. 10C/16/2014-565 z 1.7.2021 Okresný súd Spišská Nová Ves rozhodol o pokračovaní v konaní s jeho osobou ako dedičom pôvodnej žalovanej 1/ P. J., a to v zmysle uznesenia Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 11D/172/2020 Dnot 249/2020 z 20.4.2021 (č.l. 546), z ktorého ďalej vyplýva, že v dedičskej veci po poručiteľke pôvodnej žalovanej 1/ P. J. Q. D. boli prejednané vyššie citované parcely zapísané na liste vlastníctva č. XXX, ktoré sú predmetom tohto konania, pričom na základe dohody dedičov tieto nadobudol žalovaný 1/ - J. J.),
- žalovaná 2/ C. A. Q. J. so spoluvlastníckym podielom 1/14,
- žalovaný 3/ B. B. so spoluvlastníckym podielom 1/14.

28. V liste vlastníctva č. XXX k.ú. I. (č.l. 366) sú ako podieloví spoluvlastníci parcely KN-E č. XXX/X o výmere 21 m² orná pôda zapísaní

- žalovaná 13/ Slovenská republika so spoluvlastníckym podielom 1/2,
- žalovaná 2/ C. A. Q. J. so spoluvlastníckym podielom 1/14,
- žalovaný 7/ A. A. so spoluvlastníckym podielom 2/10,
- žalovaná 8/ A. M. C. so spoluvlastníckym podielom 1/20,
- pôvodná žalovaná 11/ U. M. so spoluvlastníckym podielom 1/10 (v zmysle výroku IV. uznesenia Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 10C/16/2014-307 z 3.7.2019 bolo konanie voči nej zastavené z dôvodu neodstrániteľného nedostatku procesných podmienok konania - nedostatku právnej a procesnej subjektivity, nakoľko zomrela pred podaním žaloby X.X.XXXX),
- pôvodná žalovaná 12/ A. F. Q. W. so spoluvlastníckym podielom 1/10 (uznesením sp. zn. 10C/16/2014-440 z 18.9.2020 Okresný súd Spišská Nová Ves konanie voči nej zastavil v zmysle § 161 CSP z dôvodu neodstrániteľného nedostatku procesných podmienok konania - nedostatku právnej a procesnej subjektivity, nakoľko zomrela pred podaním žaloby. Následne na návrh žalobkyní na č.l. 445 súd uznesením sp. zn. 10C/16/2014-450 z 15.10.2020 pripustil, aby do konania na stranu žalovaných vstúpil žalovaný 14/ A. F.,
- žalovaný 9/ D. B. Q. so spoluvlastníckym podielom 2/40.

29.V liste vlastníctva č. XXX k.ú. I. (č.l. 365) sú ako podieloví spoluvlastníci parcely KN-E č. XXX/X o výmere 140 m² orná pôda zapísaní

- pôvodná žalovaná 7/ A. F. Q. E. so spoluvlastníckym podielom 1/2 (na základe oznámenia žalobkyň zo 14.5.2015 na č.l. 85 o úmrtí pôvodnej žalobkyne 7/ dňa X.XX.XXXX a návrhu na pripustenie C. K. Q. F. do konania namiesto pôvodnej žalovanej 7/ Okresný súd Spišská Nová Ves uznesením sp. zn. 10C/16/2014-86 z 20.5.2015 konanie voči pôvodnej žalovanej 7/ zastavil v zmysle § 104 ods.1 OSP z dôvodu neodstrániteľného nedostatku - nedostatku spôsobilosti byť účastníkom konania, zároveň pripustil, aby do konania na strane žalovaného vstúpila žalovaná 6/ C. K. Q. F., a to v zmysle úradného záznamu na č.l. 54 a pripojeného spisu Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 7D/2005/2005, z ktorého ďalej vyplýva, že po nebohej A. F. Q. E. prichádza do úvahy C. K. Q. F., pričom dedičské konanie po nebohej bolo v zmysle § 175h ods.1 OSP zastavené, pretože poručiťka nezanechala majetok),

- pôvodný žalovaný 8/ B. E. so spoluvlastníckym podielom 1/2 (žalobkyne podaním z 1.6.2018 na č.l. 216 oznámili, že zistili právneho nástupcu po B. E. - dcéru A. F. Q. E., ktorá zomrela a zanechala dcéru C. K. Q. F. - v tom čase už v konaní na strane žalovaných označovaná ako žalovaná 6/).

30.Uznesením Štátneho notárstva sp. zn. Y. XXX/XX-XX z 24.4.1961 bolo prejednané dedičstvo po nebohom B. E., zomr. X.X.XXXX v spojitosti so Zápisnicou o súpise dedičstva sp. zn. Y. XXX/XX a pozemnoknižným výpisom majetku B. E. z kat. územia N. F., z ktorého je zrejmé, že predmetom prejednávania dedičstva bola aj parcela č. XXX Roľa na K. o výmere 307 siah z čísla zápisnice pozemnoknižnej vložky XXX a túto v podiele 1/2-ce v zmysle dohody dedičov prevzala I. K. Q. E., nar. XX.X.XXXX s tým, že ostatní dedičia (1/ A. E. Q. A. – manželka poručiťka, 2/ A. F. Q. E., nar. X.X.XXXX – dcéra poručiťka, 3/ E. A. Q. E., nar. XXXX – dcéra poručiťka, 4/ Q. K. Q. E., nar. XXXX, 5/ P. K. Q. E., nar. XXXX – dcéra poručiťka, 6/ U. J. Q. E., nar. XXXX – dcéra poručiťka) výplatu svojich podielov od menovanej nežiadajú.

31.Uznesením Okresného súdu Košice II sp. zn. 24D/357/2017 Dnot 151/2017 (č.l. 218) bolo prejednané dedičstvo po poručiťkovi - pôvodnom žalobcovi 1/ D. P. C., kedy predmetom prejednávania neboli parcely, ktoré sú predmetom tohto konania, pričom do úvahy pripadajúci dedičia boli označené žalobkyňa 1/ - dcéra poručiťka a žalobkyňa 2/ - manželka poručiťka.

32.S poukazom na vyššie uvedené je zrejmé, že vo vzťahu k žalobkyňami požadovanému určovacímu výroku I. je možné konštatovať existenciu núteného procesného spoločenstva na strane aktívne legitimovaných subjektov, t.j. žalobcami musia byť všetci dedičia po poručiťkovi – pôvodnom žalobcovi 1/ D. P. C., a to žalobkyňa 1/ - dcéra poručiťka a žalobkyňa 2/ - manželka poručiťka, nakoľko dedičstvo medzi nimi nebolo vyporiadané ohľadom nehnuteľností, ktoré sú predmetom tohto konania. Keďže okruh dedičov bol súdom prvej inštancie správne doplnený uznesením sp. zn. 10C/16/2014-307 z 3.7.2019, a to vo výroku I., kedy súd rozhodol, že v zmysle § 63 ods.1 a 2 CSP pokračuje v konaní s dedičom pôvodného žalobcu 1/ D. P. C. – A. B. C., D., v čase rozhodovania tak prvoinštančného, ako aj druhoinsťančného súdu bol riadne naplnený okruh strán sporu v rámci vzniknutého núteného spoločenstva na strane aktívne legitimovaných subjektov.

33.Odlišná situácia nastáva pri preskúmaní pasívnej vecnej legitimácie strán sporu, kedy na strane žalovaných musia vystupovať všetky osoby, ktoré sú v čase rozhodovania súdu zapísané na príslušných listoch vlastníctva ako výluční vlastníci alebo podieloví spoluvlastníci, resp. ich právni nástupcovia. I keď súd prvej inštancie v bode 24. rozsudku uviedol, že žalobcovia v súčinnosti s SPF a ostatnými žalovanými, ako aj súdom, ustálil postupne okruh žalovaných subjektov až do súčasného stavu, uvedený okruh pasívne legitimovaných osôb označených žalobkyňami nie je správny, resp. úplný.

34.Predmetom konania sú pozemky - novovytvorené parcely KN-C č. XXX/X záhrada o výmere 139 m², č. XXX/X záhrada o výmere 21 m² a č. XXX/X zastavaná plocha o výmere 366 m², a tieto sú tvorené z parciel zapísaných na liste vlastníctva č. X (parcela KN-E č. XXX/X), na liste vlastníctva č. XXX (parcela KN-E č. XX o výmere 171 m² zastavaná plocha a nádvorie, parcela KN-E č. XX/X o výmere 66 m² orná pôda, parcela KN-E č. XXX/X o výmere 31 m² orná pôda), na liste vlastníctva č. XXX (parcela KN-E č. XXX/X o výmere 21 m² orná pôda), na liste vlastníctva č. XXX (parcela KN-E č. XXX/X o výmere 140 m² orná pôda), na liste vlastníctva č. XXX (parcela KN-E č. XX o výmere 129 m² trvalý trávnatý porast, parcela KN-E č. XX/X o výmere 27 m² orná pôda) v k.ú. I., a to v zmysle Geometrického plánu

č. XXXXXXXX-X/XXXX, vyhotoveného 23.3.2015 geodetom J. Q., I. XXX, IČO: 34 605 043, overeného Okresným úradom Gelnica, katastrálny odbor (č.l. 364).

35.1.Z predložených listov vlastníctva je zrejmé, že niektorí zo zapísaných katastrálnych vlastníkov nie sú na príslušných listoch vlastníctva dostatočne identifikovaní a zároveň v čase rozhodovania súdu sú mŕtvi – pôvodná žalovaná 11/ U. M. (ktorej by mal prislúchať spoluvlastnícky podiel 1/10 na parcele KN-E č. XXX/X o výmere 21 m² orná pôda /LV č. XXX/ a táto má byť súčasťou novovzniknutej parcely KN-C č. XXX/X) a pôvodný žalovaný 8/ B. E. (ktorému by mal prislúchať spoluvlastnícky podiel 1/2 na parcele KN-E č. XXX/X o výmere 140 m² orná pôda /LV č. XXX/ a táto má byť súčasťou novovzniknutej parcely KN-C č. XXX/X a XXX/X).

35.2.V takomto prípade na ich miesto je potrebné označiť ich známych právnych nástupcov, resp. označiť neznámych právnych nástupcov „Neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemkovoknižného vlastníka menom ..., zast. Slovenským pozemkovým fondom, ...“ (rozhodnutie NS SR sp. zn. 6 Cdo 11/2016 a 8Cdo/31/2018).

36.1.Z vyššie citovaného rozhodnutia NS SR sp. zn. 8Cdo/31/2018 odvolací súd vyberá:

36.2. „V záujme spriechodnenia procesu usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom a i obnovenia dostatočne hodnoverného spôsobu evidencie práv k nehnuteľnostiam, ktorý sa v tuzemských podmienkach vytratil prakticky v súvislosti s opustením intabulačného princípu a stratou niekdajšieho významu inštitútu pozemkovej knihy, bol o. i. ustanovený zákonný mechanizmus nakladania Slovenského pozemkového fondu

1. s pozemkami, ktorých vlastník je známy, ale ktorého miesto trvalého pobytu alebo sídlo nie je známe (podľa čl. I § 8 ods.1 písm. c/ zákona 180) a

2. pozemkami, ktorých vlastník nie je známy (podľa písmena d/ rovnakého ustanovenia). Pre obe takéto kategórie pozemkov zákon zaviedol i legislatívnu skratku „pozemky s nezisteným vlastníkom“ (tu por. i čl. I § 13 a § 16 ods. 1 písm. b/ zákona 180); pričom pri takýchto vlastníkoch (resp. pozemkoch), ako aj pri pozemkoch, ktorých vlastníctvo nie je evidované podľa predpisov o katastri nehnuteľností v súbore geodetických informácií a v súbore popisných informácií alebo ak sa nepreukáže inak (čl. I § 16 ods. 1 písm. c/ zákona 180) zákon priznáva na to určenej právnickej osobe (ktorou je práve Slovenský pozemkový fond) oprávnenie na zastupovanie vlastníkov v konaniach pred súdmi a inými orgánmi verejnej správy (čl. I § 16 ods. 2 zákona 180).

Približná právna konštrukcia (v čase rozhodovania súdu prvej inštancie) podľa názoru dovolacieho súdu spôsobovala udržateľnosť označenia Slovenského pozemkového fondu za zástupcu presne označeného (a i v žalobe či v inom podaní určenom súdu prinajmenšom menom a priezviskom identifikovaného) evidovaného vlastníka len u vlastníkov pozemkov spadajúcich do rámca definície z ustanovenia čl. I § 8 ods. 1 písm. c/ zákona 180, teda len u tých, o ktorých bolo nepochybné, že existovali (čo u fyzických osôb znamená, že ešte žili a u právnických osôb, že vznikli a dosiaľ nezanikli) a znakom ich neznámosti bola neznámost ich adresy alebo sídla (prinášajúca problém komunikácie s takýmito vlastníkmi a aj ich bezproblémového zapojenia do súdnych či iných konaní, týkajúcich sa ich nehnuteľného majetku). Takéto označenie ale naopak nemohlo prichádzať do úvahy u tých vlastníkov, ktorí neboli známi vôbec, spravidla preto, že pôvodný vlastník už neexistoval a nebolo zrejmé, kto bol jeho právnym nástupcom.

Každý pokus tvrdiť opak by bol pripustením možnosti vykonania súdneho konania a vydania v ňom i vecného rozhodnutia o predmete sporu aj za cenu neexistencie jednej z podmienok konania, či presnejšie pri zaťažení konania neodstrániteľnou prekážkou, brániacou jeho ďalšiemu pokračovaniu a takto tiež popretím jedného zo základov, na ktorých stojí civilný proces. Je totiž všeobecne známou skutočnosťou bez potreby dokazovania alebo tiež tzv. notoriou, že mŕtva fyzická osoba ani už zaniknutá osoba právnická nemajú spôsobilosť mať práva a povinnosti, s nedostatkom takejto spôsobilosti išlo takpovediac ruku v ruku i nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania (v súčasnosti procesnej subjektivity) a ak takáto skutočnosť tu bola už v čase začatia konania (na rozdiel od úmrtia fyzickej osoby či zániku osoby právnickej až v jeho priebehu, za určitých okolností reparable postupmi podľa § 63, 64 CSP), vadu spočívajúcu v snahe o zapojenie takéhoto „subjektu“ do súdneho konania nešlo napraviť žiadnym spôsobom, ale pri postavení súdu pred takúto procesnú situáciu muselo dôjsť (bez ďalšieho) v časti dotknutej takouto vadou k zastaveniu konania (podľa § 61 a § 161 ods.2 CSP). Dovolací súd súčasne dodáva, že hoci spôsobilosť „neznámeho“, resp. „nezisteného“ vlastníka byť účastníkom konania je aj pri jeho označení (druhovým pomenovaním) ako: „neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemkovoknižného vlastníka menom ..., zast. Slovenským pozemkovým fondom“ prinajmenšom diskutabilná, keďže nie je preukázané, či vôbec nejaký právny nástupca

pôvodného vlastníka existuje, t. j. či je ňou označená existujúca fyzická osoba, zákonodarca mu priznal právnu subjektivitu vytvorením osobitného subjektu „neznámeho“, resp. „nezisteného vlastníka“, ktorý je vybavený procesnoprávnou subjektivitou, a preto sa bolo potrebné prikloniť k potrebe žalobu prejednať vecne a meritórne rozhodnúť.

Potreba zavedenia tohto inštitútu vyplynula najmä zo skutočnosti, že v evidencii vlastníctva nehnuteľností je zapísaných tisíce fyzických osôb, o ktorých možno s istotou tvrdiť, že už nežijú, resp. nie je známe a zistiteľné miesto ich trvalého pobytu, čo spôsobuje problémy pri nakladaní s takýmito nehnuteľnosťami. Zákonodarca preto vytvoril značne neštandardný subjekt „neznámeho“, resp. „nezisteného“ vlastníka, aby takýto subjekt, zo zákona zastúpený Slovenským pozemkovým fondom, mohol byť sporovou stranou v sporoch vyplývajúcich z vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Tento inštitút je opodstatnený predovšetkým vtedy, keď je v evidencii nehnuteľností zapísaný neznámy, resp. nezistený vlastník a je potrebné usporiadať vlastnícke vzťahy k predmetným nehnuteľnostiam.“

37.Odvolací súd opakujúc, že konanie o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a konanie o určenie, že vec patrí do dedičstva musí zásadne prebiehať medzi všetkými zapísanými vlastníkami, resp. spoluvlastníkmi dotknutých pozemkov v katastri nehnuteľností, alebo tými, ktorí sú preukázateľne a platne právnymi nástupcami zapísaných vlastníkov, je nútený v zmysle vyššie uvedeného dokazovania konštatovať, že stranou v spore na strane žalovaných nie je podielová spoluvlastníčka pozemku – parcely č. XXX/X o výmere 21 m² orná pôda U. M., resp. jej právni nástupcovia, resp. títo právni nástupcovia nie sú označení ako právni nástupcovia ostatného nezisteného pozemnoknižného vlastníka U. M. v zast. Slovenským pozemkovým fondom.

38.1.Žalobkyne síce v priebehu konania podaním z 10.4.2019 (č.l. 303f) žiadali takýmto spôsobom označiť právnych nástupcov po U. M., ale následne uznesením sp. zn. 10C/16/2014-307 z 3.7.2019 súd prvej inštancie konanie voči U. M. zastavil z dôvodu neodstrániteľného nedostatku procesných podmienok konania - nedostatku právnej a procesnej subjektivity, nakoľko U. M. zomrela pred podaním žaloby dňa X.X.XXXX, čo je aj v zmysle ustálenej judikatúry správny postup (opätovne viď rozhodnutie NS SR sp. zn. 8Cdo/31/2018 – bod 52.).

38.2.Žalobkyne sa v celom ďalšom priebehu konania nedomáhali pristúpenia právnych nástupcov U. M. s ich špecifickým označením ako „Neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemkovoknižného vlastníka menom ..., zast. Slovenským pozemkovým fondom, ...“, a po zastavení konania voči U. M. ostali pasívne vo vzťahu k označeniu jej právnych nástupcov ako podielových spoluvlastníkov po zomrelej v zmysle nimi označeného rozhodnutia NS SR sp. zn. 8Cdo/31/2018.

38.3.Súd zároveň nemohol postupovať podľa § 129 CSP, nakoľko nešlo o vadu žaloby spočívajúcu v nesprávnom označení existujúcej strany sporu, pretože po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania voči citovanej pôvodnej žalovanej 11/ táto už nefigurovala ako strana v spore. Súd postupujúci v zmysle § 129 CSP, by poučil stranu sporu o hmotnom práve, čo je neprípustné.

39.Nedostatok pasívnej legitímácie žalovaných je potrebné konštatovať i vo vzťahu k parcele KN-E č. XXX/X (predtým parcela č. XXX v PKV č. XXX) nakoľko právnym nástupcom po pôvodnom žalovanom 8/ je v zmysle uznesenia Štátneho notárstva sp. zn. Y. XXX/XX-XX z 24.4.1961 I. K. Q. E. a nie žalobkyňami označená C. K. Q. E. - žalovaná 6/.

40.Prípudný nedostatok pasívnej legitímácie, t.j. nesprávny alebo neúplný okruh pasívne legitimovaných osôb u ostatných parciel odvolací súd neskúmal, nakoľko uvedené nemá vplyv na správnosť právneho záveru o zamietnutí žaloby z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie už len pri citovaných dvoch parcelách, z ktorých boli vytvorené všetky tri novovzniknuté parcely KN-C č. XXX/X, XXX/X a XXX/X, k.ú. I..

41.Otázka vecnej legitímácie vyplýva z hmotného práva. Nesprávne určenie okruhu účastníkov v sporovom konaní nemôže súd odstrániť ex offa a nemôže o tomto nedostatku žalobcu poučiť v zmysle § 160 CSP. Neposkytnutím poučenia v tomto prípade nedochádza k odňatiu možnosti konať pred súdom, lebo súd je povinný poskytnúť účastníkovi iba poučenie o jeho procesných právach. Poučenie o vecnej legitímácii by bolo poučením o tom, kto má byť podľa hmotného práva účastníkom konania; také poučenie by ale presiahlo poučovaciu povinnosť súdu a bolo v rozpore so zásadou rovnosti účastníkov konania (rozsudok NS SR z 31. júla 2012, sp. zn. 3Cdo 197/2010).

42.S poukazom na vyššie uvedené odôvodnenie odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny, a to v prvom rade z dôvodu neúplného, a teda nesprávneho okruhu pasívne legitimovaných subjektov.

43.Odvolací súd ďalej v súlade s poukazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 314/2018 z 13. novembra 2018 zverejnený v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 47/2018 sa vysporiadaval aj s ostatnými pre rozhodnutie vo veci podstatnými tvrdeniami odvolateľov zaoberajúcimi sa otázkou (ne)splnenia zákonných podmienok vydržania predmetných nehnuteľností, kedy rozsudok súdu prvej inštancie aj v hmotnoprávnej rovine je nutné považovať za vecne správny, a to z nasledovných dôvodov:

44.Ustanovenie § 134 ods. 1 a 2 Občianskeho. zákonníka upravuje vydržanie ako osobitný originálny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva. Ide o nadobudnutie vlastníckeho práva na základe inej skutočnosti ustanovenej zákonom. Vydržanie vlastníckeho práva je jeho nadobudnutie v dôsledku kvalifikovanej držby veci, vykonávanej po zákonom stanovenú dobu. Funkciou vydržania je umožniť nadobudnutie vlastníctva držiteľovi, ktorý vec dlhodobo ovláda v dobrej viere, že je jej vlastníkom, pričom táto dobrá viera (dobromyseľnosť) je podľa platnej úpravy daná „so zreteľom na všetky okolnosti“. Vydržanie tak hojí najmä vady alebo nedostatok nadobúdacieho titulu.

45.Podľa § 129 ods. 1 a § 130 ods.1 OZ oprávneným držiteľom je ten, kto nakladá s vecou ako s vlastnou a je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí. Dobrá viera, ktorá je podkladom tejto vôle, vyjadruje vnútorný (psychický) stav držiteľa, ktorý sám o sebe nemôže byť predmetom dokazovania. Toto vnútorné presvedčenie nadobúdateľa, pozitívne presvedčenie, že mu vec patrí, sa však navonok prejavuje jeho konkrétnym správaním, a to nemôže byť predmetom dokazovania a posudzovania.

46.Oprávnenu môže byť len dobromyseľná držba. K posúdeniu, či držiteľ v dobrej viere je alebo nie je, treba vždy pristupovať z objektívneho hľadiska, teda nie z aspektu osobného (subjektívneho) presvedčenia toho, kto tvrdí dobromyseľnosť držby; vždy je potrebné brať do úvahy, či (by aj každý iný, v obdobnej situácii sa nachádzajúci) držiteľ pri bežnej opatrnosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal alebo nemohol mať dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec alebo právo patrí. Dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať aj k okolnostiam, za ktorých vôbec mohlo vlastnícke právo vzniknúť, teda aj k právnomu dôvodu (titulu) vzniku vlastníctva. Oprávnená držba sa nemusí nevyhnutne opierať o existujúci právny dôvod, stačí ak tu bol i domnelý právny dôvod (titulus putativus), omyl držiteľa musí byť ale vždy ospravedlniteľný (napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo 84/2012, 9Cdo 67/2022).

47.Ospravedlniteľný je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že mýliaci sa postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu od každého požadovať. Omyl môže byť nielen skutkový, ale aj právny (porov. uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/30/2010, 2Cdo/236/2012, 4Cdo/283/2009, 5Cdo/87/2010). Právny omyl spočíva v neznalosti alebo v neúplnej znalosti všeobecne záväzných právnych predpisov a z toho vyplývajúceho nesprávneho posúdenia právnych dôsledkov právnych skutočností. Vzhľadom na všeobecne (aj v oblasti súkromného práva) uznanú zásadu ignorantia iuris non excusat (neznalosť zákona neospravedlňuje), vyplývajúcu zo samej podstaty práva, právny omyl držiteľa, vychádzajúci z neznalosti jednoznačne formulovaného ustanovenia OZ platného v dobe, kedy sa držiteľ ujal držby, nie je neospravedlniteľný. Len výnimočne možno takýto omyl ospravedlniť, a to v prípadoch, keď znenie zákona je nejasné a pripúšťa rôzny výklad (pozri rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/87/2010, 6Cdo/86/2022). Omyl vo výmere pozemku, uvedenej v nadobúdacom titule, bez ďalšieho nevyklučuje dobromyseľnosť osoby vo vzťahu k pozemku, na ktorý sa táto právna skutočnosť nevzťahuje a ktorej držby sa takáto osoba uchopila, dobrá viera držiteľov v takomto prípade môže spočívať na domnelom (putatívnom) titule (NS SR sp. zn. 5Cdo/26/2021)

48.1.Prvoinštančný súd založil svoje zamietavé rozhodnutie na neexistencii titulu na vstup do držby vo vzťahu k parcelám definovaným v žalobe ako parc. č. KN-C XXX/X záhrada o výmere 139 m², pozemok parc. č. KN-C XXX/X záhrada o výmere 21 m² a pozemok parc. č. KN-C XXX/X zastavaná plocha o výmere 366 m², to všetko v katastrálnom území I., v zmysle geometrického plánu č. XXXXXXXX-X/XXXX, vyhotoveného 23.3.2015 geodetom J. Q., I. XXX, IČO: 34 605 043, overeného Okresným

úradom Gelnica, katastrálny odbor, 1.4.2015, nakoľko v zmysle obsahu kúpnej zmluvy z 23.2.1983 bola predmetom prevodu jedine PKV XX kat. územia I., ktorá však nie je predmetom konania.

48.2.Odvolatelia s poukazom na citovanú judikatúru (nález ÚS SR sp.zn. II. ÚS 484/2018 a rozsudok NS SR sp.zn. 5Cdo/87/2010) dôvodili, že v prípade, ak je zmluva neplatná pre vadu, o ktorej nemohol nadobúdateľ pri zachovaní obvyklej opatrnosti vedieť alebo ak tu výnimočne titul vôbec nie je, nadobúdateľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že tu titul je, stane sa nadobúdateľ veci oprávneným držiteľom a pri splnení ďalších podmienok ju vydrží.

49.Odvolací súd má za to, že v prejednávanej veci skutočnosť absencie dotknutých parciel (v tom čase to boli oddelené diely od parcely č. XX/X, XX/X, XXX, XXX, XXX/X, XXX/X a XXXX /viď bod 18./, z ktorých neskôr boli vytvorené žalované parcely) v citovanej kúpnej zmluve nemožno považovať za vadu nadobúdacieho titulu, ale za jeho neexistenciu tak, ako správne konštatoval súd prvej inštancie.

50.V kontexte odvolacích námietok bolo potrebné potom preskúmať, či pri neexistencii nadobúdacieho titulu vo vzťahu k žalovaným parcelám boli naplnené podmienky vydržania. Odvolatelia zdôrazňovali, že so zreteľom na všetky okolnosti vstúpili do držby uvedených pozemkov na základe predmetnej kúpnej zmluvy v dobre viere, ktorú odvodzovali od jednoznačnej dohody s predávajúcimi ohľadom predmetu kúpnej zmluvy vyznačenom na geometrickom pláne a vymedzenom v znaleckom posudku, ďalej od zabezpečenia notárky vyhotovujúcej kúpnu zmluvu a s poukazom na predložené potvrdenie MSNV Henclová z 6.1.1983, ako aj s ohľadom na zaplatenie dohodnutej kúpnej ceny.

51.Pokiaľ odvolatelia odkazovali na rokovanie a dohodu s predávajúcimi, výkladu ktorej sa domáhali na základe ich prejavu vôle s poukazom na § 35 ods.2 OZ, z vyššie citovaného odôvodnenia je zrejmé, z akých pozemkov došlo k vytvoreniu žalovaných parciel, ktorých vlastníckmi však v čase uzavretia kúpnej zmluvy neboli iba predávajúci I. J. Q. H., B. H., S. N. Q. H. a P. H., ale aj vlastníci ostatných parciel č. XX/X, XX/X, XXX, XXX, XXX/X, XXX/X a XXXX. Už len z uvedeného dôvodu nemožno konštatovať, že sa kupujúci manželia C. dohodli so všetkými predávajúcimi, a preto nimi citovaná judikatúra Cpj 69/83 z 30.3.1982, Pls NS ČSSR IV. str. 161, je na tento konkrétny prípad nepoužiteľná. Aplikácia danej judikatúry by bola možná len v prípade, že vyššie citovaní štyria predávajúci (H.), by reálne boli vlastníckmi aj parciel č. XX/X, XX/X, XXX, XXX, XXX/X, XXX/X a XXXX a tieto by len v dôsledku nedopatrenia či ľudského omylu neboli zahrnuté do danej scudzovacej zmluvy, čo nie je totožný skutkový stav s prejednávaným sporom. Výklad prejavu vôle je nutné vykladať jedine vo vzťahu k stranám kúpnej zmluvy, ale nemôže sa extenzívne aplikovať aj na osoby, ktoré neboli zmluvnou stranou.

52.Kupujúci manželia C. práve vzhľadom na geometrický plán a znalecký posudok, ktorých obsah im boli v čase uzavretia zmluvy známe, si museli byť vedomí, že predmetom prevodu nie je iba PKV XX o výmere 151 štvorcových siah (543 m²), ale že z PKV XX nadobúdajú iba 200 m² a prevádzané pozemky o celkovej výmere 847 m² sú tvorené aj ďalšími parcelami. Ak sa v tom čase nepresvedčili, či predávajúcim svedčí vlastnícke právo aj k ostatným parcelám a plne sa spoliehali na podklady pripravené výlučne predávajúcimi, konkrétne P. H. a taktiež akceptovali vyjadrenie predávajúcich, že prevádzané pozemky patria ich rodine, dôsledkom čoho zaplatili kúpnu cenu aj za pozemky vlastnícky patriace iným osobám, ich (ne)konanie nemožno považovať za dodržanie bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú bolo možno od nich požadovať či očakávať.

53.Je zrejmé, že ak kupujúci vedeli, že idú a chcú nadobudnúť pozemky definované ako parcely č. XXX/X a XXX/X, potom uspokojenie sa s definovaním predmetu prevodu ako PKV XX nemá žiadne logické vysvetlenie. Ani účel vyhotovenia geometrického plánu (vlastnícke vysporiadanie parciel XXX/X, XXX/X) nekorešponduje s jeho reálnym použitím, keďže geometrický plán slúžil ako poklad na zápis zmeny vlastníckych práv na základe zamýšľanej kúpnej zmluvy, pričom ani táto skutočnosť v nich nezbudila žiadne podozrenie a plne sa spoliehali na vyjadrenia a dokumentáciu pripravenú predávajúcimi. Odvolatelia ani netvrdia, že by sa na tieto nezrovnalosti týkajúce sa označenia predmetu prevodu v kúpnej zmluve a predmetu prevodu v geometrickom pláne či znaleckom posudku, ďalej i účelu geometrického plánu, tam uvádzaných parciel a ich výmer vôbec dotazovali predávajúcich, čím opätovne tento nedostatok relevantného záujmu nemožno definovať ako vynaloženie náležitej opatrnosti pri scudzovaní nehnuteľnosti.

54.Odvolatelia pri akcentovaní ich dobrej viery sa odvolávajú aj na konanie notárky, ktorá ich mala ubezpečiť, že všetko je v poriadku. Ich tvrdenie, že notárke pred vyhotovením kúpnej zmluvy bol

predložený aj geometrický plán, však z predložených dôkazov vôbec nevyplýva. Uvedené nebolo konštatované ani v notárskej zápisnici (kúpnej zmluve), a tento geometrický plán nie je ani obsahom spisu L. XX/XX, L. XXX/XX. Práve skutočnosť, že kúpna zmluva neobsahuje definíciu prevádzaných pozemkov v zmysle predmetného geometrického plánu, nasvedčuje skôr skutočnosti, že tento geometrický plán nemala notárka pri formulovaní kúpnej zmluvy vôbec k dispozícii. V opačnom prípade by v kúpnej zmluve ako prevádzané pozemky nebola uvedená len PKV XX o výmere 151 štvorcových siah, ale práve parcely č. XXX/X a XXX/X o celkovej výmere 847 m².

55. Taktiež fakt, že údajne prevádzané parcely mali oveľa vyššiu výmeru 847 m² oproti formálnej nadobudnutej PKV XX v celosti o výmere 543 m² (avšak reálne len 200 m² zodpovedajúci odčlenenému dielu), ktorý rozdiel predstavuje 304 m² (viac než jedna tretina), nemohli kupujúci pri bežnej opatrnosti nechať bez povšimnutia. Napriek tomu, že omyl vo výmere možno podľa okolností konkrétneho prípadu považovať za tzv. ospravedlniteľný dôvod (omyl) nevylučujúci dobromyseľnosť jeho držiteľa, v tejto prejednávanej veci k okolnosti matematického nesúladu výmery nadobúdaného pozemku a užívaných pozemkov pristupuje aj vedomosť kupujúcich o skladbe pozemkov, ktoré mienili nadobudnúť, na základe čoho omyl vo výmere nemožno vyhodnotiť ako omyl ospravedlniteľný. Alarmujúcim pre nadobúdateľov mala byť už len okolnosť, že medzi inými pozemkami nadobúdajú aj pozemok formálne vedený v evidencii nehnuteľností ako vodný tok, ktorý v žiadnom prípade nemôže patriť prevádzajúcim, ale Slovenskej republike, i keď reálne bol tento vodný tok odklonený inde. Zápis v evidencii nehnuteľností bol v tom čase jednoznačný.

56. Pokiaľ dobrú vieru odvolateľky ďalej odvodzujú od potvrdenia MSNV z 6.1.1983 a stavebného povolenia na výstavbu rodinného domu, odvolací súd k tomuto uvádza, že predmetné potvrdenie hovorí len o užívaní pozemku od potoka k ceste, čo je súčasť PKV XX, na ktorej stojí predmetný rodinný dom, ale táto nie je predmetom konania. Nadobudnutie uvedenej časti nie je spochybňované a je v súlade s obsahom kúpnej zmluvy z 23.2.1983. Zároveň korešponduje aj s tvrdením odvolateľiek o nadobudnutí tohto pozemku dlhodobým užívaním od roku 1918 v zmysle uhorského obyčajového práva. Právne dôsledky predmetného potvrdenia nemožno však vzťahovať aj na pozemky, ktorých vlastníkom nebol I. H. nikdy nebola, keďže MsNV v tom čase potvrdil užívanie iba pozemkov od potoka k ceste, čím toto potvrdenie nemôže slúžiť ani ako právny titul alebo právnej predchodkyne predávajúcich na vstup do držby k ostatným pozemkom. Pre splnenie podmienok držby navyše nepostačuje len faktické užívanie predmetnej nehnuteľnosti, ale držiteľ musí byť vzhľadom ku všetkým okolnostiam dobromyseľný. Vnútorne psychické presvedčenie kupujúcich manželov C. však nemalo reálny objektívny základ, pričom subjektívne presvedčenie nepostačuje. Vzhľadom na to, aj odkaz na odvolateľkami citovanú judikatúru nie je na mieste.

57. Súd v súlade so zásadou iura novit curia (súd pozná právo) nikdy nie je viazaný právnou kvalifikáciou nároku uvedenou žalobcom, a preto odvolací súd aj napriek odvolateľkami podanej žaloby na základe tvrdeného vydržania, preskúmal predmetný skutkový stav i z pohľadu možnosti nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti od nevlastníka, t.j. či možno prelomiť zásadu nikto nemôže na iného previesť viac práv než má, kedy odvolateľky poukazujú na právny názor obsiahnutý v uznesení Ústavného súdu SR I. ÚS 50/2010 z 10.2.2010.

58. K otázke (ne)možnosti nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam od nevlastníka sa vyjadrilo obchodnoprávne kolégium Najvyššieho súdu SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 1VOBdo/2/2020 z 27.4.2021 zverejnené v Zbierke rozhodnutí pod č. R 56/2021, pričom konkretizuje výnimky zo zásady nemo plus iuris nasledovne: 1. nadobudnutie nehnuteľnosti od nepravého dediča, 2. nadobudnutie nehnuteľnosti od nevlastníka v rámci konkurzného konania, 3. nadobudnutie nehnuteľnosti od nevlastníka v exekučnom konaní, 4. nadobudnutie nehnuteľnosti od nevlastníka v rámci dobrovoľnej dražby, 5. nadobudnutie nehnuteľnosti od oprávneného držiteľa podľa z. č. 293/1992 Zb. o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov. (SUDZINA, M. Výnimky zo zásady nemo plus iuris so zameraním sa na nadobudnutie nehnuteľnosti od nevlastníka v slovenskom právnom poriadku. In: Ius et Administratio 1/2013). V prejednávanej spore však nejde o žiadnu z vymenovaných výnimiek.

59. Vzhľadom na vyššie uvedené závery nie je možné priznať relevanciu odvolacím námietkam žalobkyň a záver súdu prvej inštancie konštatujúci nesplnenie podmienok vydržania – absenciu nadobúdacieho titulu je správny. Kúpna zmluva vo forme notárskej zápisnice z 23.2.1983 nepredstavuje ani putatívny

(domnelý) titul vo vzťahu k iným parcelám, nakoľko zmluvnou stranou neboli ich reálni vlastníci. Nadobúdatelia sa nestali oprávnenými držiteľmi, pretože vzhľadom na konkrétne okolnosti pred a pri uzavretí kúpnej zmluvy neboli dobromyseľní a ich „omylu“ sa pri bežnej opatrnosti mohli vyhnúť.

60.Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. vrátane výroku II. ako závislého výroku o trovách konania za vecne správne, a preto ho podľa § 387 ods.1 CSP potvrdil.

61.Žalovaní v 1. až 14. rade boli v odvolacom konaní úspešní a prináležala by im náhrada trov konania, avšak keďže im žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, z tohto dôvodu im odvolací súd nepriznal proti žalobkyniam v 1. a 2. rade náhradu trov odvolacieho konania (§ 255 ods.1 CSP v spojení s § 396 ods.1 CSP).

62.Pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté: 3 hlasy za (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa,

osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).